

PRINCIPALELE INSTRUMENTE ALE POLITICII DE SUBVENȚIONARE A SECTORULUI ECONOMIC

Adrian Mihai INCEU
Dan Tudor LAZĂR
Paul ZAI

Adrian Mihai INCEU

Conf. univ. dr., Departamentul de Finanțe, Facultatea de Științe
Economice și Gestiunea Afacerilor, Universitatea „Babeș-Bolyai”,
Cluj-Napoca, România
Tel.: 0040-264-418.652
E-mail: adrian.inceu@econ.ubbcluj.ro

Dan Tudor LAZĂR

Conf. univ. dr., Departamentul de Administrație Publică,
Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării,
Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, România
Tel.: 0040-264-431.361
E-mail: danlazar@apubb.ro

Paul ZAI

Cadru didactic asociat, dr., Departamentul de Administrație
Publică, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale
Comunicării, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, România
Tel.: 0040-264-431.361
E-mail: paulzai@apubb.ro

Revista Transilvană
de Științe Administrative
1 (25)/2010, pp. 52-71

The Main Instruments of the Economic Sector Subsidy Policy

Abstract

In this study we make an analysis of the major models for subsidies of the budgetary policy. We illustrate the effects of various models to the financial indicators of a company. The main objective of our analysis is to demonstrate the links between the macroeconomic policies and financial economy at the microeconomic levels.

Key words: *subsidies, budgetary process, macroeconomy, public policies, microeconomy*

Introducere

Acest articol creionează modelele politicii de subvenționare a economiei întreprinderii din perspectiva principalelor instrumente ale politicii de subvenționare. În cele ce urmează vom trata principalele instrumente utilizate în politica de subvenționare (subvențiile, alocațiile, subvenționarea dobânzii; scutirile și reducerea la plata obligațiilor fiscale; participarea cu capital a statului; scutiri de dobândă la creditele bugetare; scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente; acordarea de garanții de stat) la nivelul întreprinderii prin aprofundarea influențelor pe trei paliere și anume la nivelul bilanțului, la nivelul contului de profit și pierderi și la nivelul indicatorilor economico-financiari. Influența subvențiilor pe cele trei paliere sunt surprinse în anul de referință, anul de implementare precum și în următorii 5 ani.

În vederea simulării tuturor aspectelor legate de elementele menționate mai sus au fost realizate simulări la nivelul întreprinderii pentru a vedea cum sunt influențate bilanțul, contul de profit și pierdere, precum și indicatorii economico-financiari (lichiditatea curentă, solvabilitatea patrimonială, rata profitului net gradul de îndatorare generală). Studiul de caz se oprește atât asupra situațiilor în care se acordă subvenție și în situația în care nu se acordă subvenție, subliniindu-se principalele efecte asupra elementelor din bilanț, precum și creșterea, descreșterea sau nemodificarea indicatorilor economico-financiari.

Formele de subvenționare a întreprinderii pot fi diverse precum: **a.** subvențiile de la buget direcționate către o anumită întreprindere; **b.** achiziționarea la prețuri dezavantajoase a produselor agricole și apoi revinderea la prețuri fixate de stat de obicei mai mici; **c.** livrarea de către stat a unor servicii sau a unui bun public la prețuri mai mici decât costul lor efectiv; **d.** alte facilități fiscale. Aceste subvenții și facilități fiscale pot fi prezentate sub forma unor cheltuieli publice pur și simplu sau sub forma unor venituri publice la care statul renunță în beneficiul membrilor societății.

Tabel 1: Instrumente ale politicii de subvenționare

A1 – subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile
A2 – scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale
B – participarea cu capital a statului
C – acordarea de garanții de stat

Principalele instrumente ale politicii de subvenționare care au fost abordate anterior sunt prezentate în Tabelul 1. În continuare vom analiza efectele utilizării diverselor instrumente utilizate în politica de subvenționare la nivelul întreprinderii, prin aprofundarea influențelor produse asupra situației patrimoniale a întreprinderii pe trei nivele: **a.** la nivelul patrimoniului (bilanțului); **b.** la nivelul CPP (contului de profit și pierderi), și **c.** la nivelul indicatorilor economico-financiari (Nistor, 2004, pp.7-22).

A1. Subvenții și alocații. Subvențiile guvernamentale reprezintă asistența acordată de guvern, sub forma unor transferuri de resurse către o întreprindere în schimbul respectării, în trecut sau în viitor, a anumitor condiții referitoare la activitatea de exploatare a acestei întreprinderi. Asistența guvernamentală reprezintă acțiunile întreprinse de guvern, cu scopul de a acorda beneficii economice specifice unei întreprinderi sau unei categorii de întreprinderi care îndeplinesc anumite criterii (Pulpanova, 2004, pp. 22-24).

Considerăm important să menționăm faptul că reglementările contabile conforme cu directivele europene definesc atât noțiunea de subvenții, cât și încadrarea acestora în subvenții aferente activelor și în subvențiile aferente veniturilor. În general, subvențiile sunt acele sume primite de la guvern, agenții guvernamentale și alte instituții similare naționale și internaționale, pentru: **a.** construirea sau achiziționarea de active imobilizate (în cazul subvențiilor aferente activelor); **b.** compensarea anumitor cheltuieli sau acoperirea unor pierderi apărute în urma unor calamități, sau pentru a acoperi anumite cheltuieli viitoare etc. (este cazul subvențiilor aferente veniturilor).

Subvențiile sunt venituri ale perioadelor corespunzătoare cheltuielilor pe care aceste subvenții urmează să le compenseze. În cele ce urmează vom aminti câteva reguli legate de subvenții (Mooij și Nicodème, 2006, pp. 135-178):

- Subvențiile nu trebuie înregistrate direct în conturile de capital și rezerve.
- Subvențiile pentru active, inclusiv cele nemonetare la valoarea justă, se înregistrează în contabilitate ca subvenții pentru investiții și se recunosc în bilanț ca venit amânat.
- Venitul amânat se înregistrează în contul de profit și pierdere, pe măsura înregistrării cheltuielilor cu amortizarea sau la casarea ori cedarea activelor.
- Restituirea unei subvenții referitoare la activ se înregistrează prin reducerea soldului venitului amânat, cu suma rambursabilă.
- Restituirea unei subvenții aferente veniturilor se efectuează fie prin reducerea veniturilor amânate, dacă există, fie, în lipsa acestora, pe seama cheltuielilor.
- În măsura în care suma rambursată depășește venitul amânat sau, dacă nu există un asemenea venit, surplusul, respectiv valoarea integrală restituită, se recunoaște imediat ca o cheltuială.

Subvențiile aferente activelor reprezintă subvenții guvernamentale, pentru acordarea cărora principala condiție este ca întreprinderea beneficiară să cumpere, să construiască sau să achiziționeze active imobilizate. De asemenea, pot exista și condiții secundare care restricționează tipul sau amplasarea activelor, sau perioadele în care acestea urmează a fi achiziționate, sau deținute. Subvențiile aferente veniturilor cuprind toate subvențiile guvernamentale diferite de cele pentru active (Hayne, 1991, pp. 11-33).

Pot fi diferențiate două abordări referitoare la tratamentul contabil pentru subvențiile guvernamentale: o abordare din punctul de vedere **al capitalului**, sub incidența căreia o subvenție este creditată direct interesului acționarilor, și o abordare din punctul de vedere **al venitului**, sub incidența căreia o subvenție este inclusă în venit, de-a lungul uneia sau mai multor perioade.

Subvențiile incluse în abordarea referitoare la capital sunt determinate după cum urmează (Gense și Haufler, 1996, pp. 411-433): **a.** subvențiile guvernamentale sunt procedee financiare și trebuie operate ca atare în bilanț, mai degrabă decât trecute în contul de profit și pierdere, pentru a compensa elementele de cheltuieli pe care le-au finanțat. Din moment ce nu este solicitată nici o rambursare, aceste subvenții trebuie creditate direct interesului acționarilor; **b.** este nepotrivit a se recunoaște subvențiile guvernamentale în contul de profit și pierdere, din moment ce ele nu sunt realizate, ci reprezintă un stimulent acordat de guvern fără costuri aferente.

Argumentele în favoarea abordării ca venit sunt următoarele: **a.** din moment ce subvențiile guvernamentale reprezintă intrări de la o sursă, alta decât acționarii, ele nu trebuie creditate direct intereselor acționarilor, dar trebuie recunoscute ca venit în perioadele corespunzătoare; **b.** subvențiile guvernamentale sunt rareori gratuite, întreprinderea le câștigă îndeplinind condițiile cerute și satisfăcând obligațiile de realizat. Prin urmare, ele trebuie recunoscute ca venit și adaptate la costurile asociate, pe care subvenția intenționează să le compenseze; **c.** cum impozitul pe profit și alte impozite sunt deduse din venituri, este logic să se opereze la fel și cu subvențiile guvernamentale în contul de profit și pierdere, ceea ce reprezintă o extindere a politicilor fiscale (Brander și Spencer, 1985, pp. 125-187).

Uneori, subvențiile sunt primite ca parte a unui pachet de ajutoare financiare sau fiscale, cărora li se atașează un număr de condiții. În astfel de situații, este necesară asistența în identificarea condițiilor care duc la apariția costurilor și cheltuielilor care determină perioadele de-a lungul cărora subvenția este câștigată. Se poate considera potrivită alocarea unei părți din subvenție pe o anumită bază și a altei părți pe o bază diferită (Maddison, 1995, pp. 18-89).

O subvenție guvernamentală care urmează a fi primită drept compensație pentru cheltuieli sau pierderi deja suportate, sau în scopul acordării unui ajutor financiar imediat întreprinderii, fără a exista costuri viitoare aferente, se recunoaște ca venit în perioada în care devine creanță fiind înregistrat, dacă este cazul, în grupa veniturilor extraordinare. Aceasta poate fi acordată în scopul oferirii de ajutor financiar imediat unei întreprinderi, mai degrabă decât ca și stimulent în asumarea cheltuielilor specifice.

Subvenția guvernamentală poate îmbrăca forma transferului unui activ nemonetar, cum ar fi pământul sau alte resurse, pentru uzul întreprinderii. În astfel de circumstanțe este normal a se aprecia valoarea justă a activului nemonetar și a se contabiliza atât subvenția, cât și activul la valoarea justă. Dacă, uneori, se urmează o direcție alternativă, este pentru a se înregistra contabil atât activul, cât și subvenția la valoarea nominală.

Având în vedere cele menționate mai sus în cele ce urmează vom aborda principalele tipuri de subvenții și alocații ce pot fi acordate.

A1.1. Subvențiile pentru investiții fac parte din categoria subvențiilor aferente activelor, pentru acordarea cărora principala condiție este ca entitatea să achiziționeze sau să construiască active imobilizate. De regulă prin politica de acordare a subvențiilor se impun o serie de condiții secundare care restricționează tipul și amplasarea în care investițiile urmează a fi realizate. Asupra Contului de profit și pierderi al

întreprinderilor, realizarea de investiții finanțate integral sau parțial din subvenții produce un dublu efect respectiv unul direct prin veniturile din subvenții înregistrate (ct. 758) și în mod indirect prin efectul indus în creșterea cifrei de afaceri ca urmare a investițiilor realizate.

Influența directă asupra contului de profit și pierderi (CPP) anual, respectiv înregistrarea subvenției acordate pe venituri care se reflectă pozitiv asupra profitului întreprinderii. Conform reglementărilor contabile europene, trecerea pe venituri a subvențiilor se efectuează pe măsura amortizării investițiilor realizate, și este reprezentată de quantumul amortizării aferente părții subvenționate din valoarea totală a investiției.

Schematic influența poate fi reprezentată după cum urmează:

Pornind de la ecuația profitului din exploatare $V_E - Ch_E = Pr_E$,

în care $V_E = C.A. + \Delta_{stoc} + Q_{pr} + Va_E$,

regăsim veniturile din subvenții pentru investiții în cadrul altor Venituri din exploatare.

unde: V_E – venituri din exploatare; Ch_E – cheltuieli din exploatare; Pr_E – profit din exploatare; C.A. – cifra de afaceri; Q_{pr} – producția proprie; Δ_{stoc} – variația stocurilor de produse finite și producție în curs de execuție; Va_E – alte venituri din exploatare; $Va_E = V_{dE} + V_{sbv I}$; V_{dE} – diverse venituri din exploatare; $V_{sbv I}$ – venituri din subvenții pentru investiții.

Venitul aferent subvențiilor înregistrat pe Contul de profit și pierderi se poate calcula după relația:

$$V_{subv} = \sum_{k=1}^n \frac{I_k}{d_k \cdot c_k}$$

unde: I – valoarea de investiție a mijlocului fix achiziționat; d – durata normată de amortizare; C – cota de subvenționare a mijlocului fix respectiv; K – numărul de mijloace fixe achiziționate.

Legat de relația de mai sus importantă este de menționat structura investițiilor impusă de autoritatea care acordă subvenția. O prioritizare în direcția investirii în echipamente de know-how a căror durată de recuperare este mai redusă față de infrastructura de producție (terenuri, clădiri, utilități), conduce la o trecere pe venituri a subvenției acordate într-un termen mai scurt, prin urmare înregistrarea de venituri din subvenții mai mari într-o perioadă mai scurtă.

Formula de mai jos exprimă o situație generală pe mai mulți ani pentru mai multe investiții:

$$\text{Subvenția(Subv)} = \sum_{k=1}^n I_k \cdot c_k$$

unde: I – valoarea de investiție a mijlocului fix achiziționat; C – cota de subvenționare a mijlocului fix respectiv; k – numărul de mijloace fixe achiziționate în cadrul programelor de investiții realizate.

În cel de-al doilea caz **prin creșterea cifrei de afaceri**, influența asupra contului de profit și pierdere, constă în diferența între cifra de afaceri realizată fără investiție și cu investiție, respectiv în coeficientul de creștere a cifrei de afaceri ca urmare a investiției. Schematic Veniturile din exploatare pot fi detaliate după cum urmează:

$$V_E = C.A. \cdot z + Va_E$$

unde: V_{expl} – venituri din exploatare; C.A. – cifra de afaceri; z – coeficient de creștere a C.A. ca urmare a investiției realizate; Va_E – alte venituri din exploatare.

Aceasta poate fi atât o rezultată a investiției realizată cât și o condiție impusă de autoritatea care acordă subvenția. Extrapolând cele de mai sus la ecuația Contului de profit și pierdere rezultă următoarea formulă:

$$V_{Et} - Ch_{Et} = Pr_E$$

unde: Pr_{expl} – profit din exploatare; V_{Et} – venituri din exploatare total; Ch_{Et} – cheltuieli din exploatare total:

$$(CA \cdot z + \Delta_{stoc} + Q_{pr} + \sum I \dots + Va_E) - Ch_E = Pr_E$$

unde: Δ_{stoc} – variația stocurilor de produse finite și producție în curs de execuție; alte V – alte venituri din exploatare; $z = (C.A._n - C.A._0) / C.A._0$; n – nr. de ani în care targetul de creștere a C.A. trebuie atins.

Pentru exemplificare vom lua cazul unei S.C. care realizează o C.A. de 4.620 mii lei și un profit net de 721 mii lei, pentru care se va realiza o proiecție a situațiilor financiare pe 6 ani, respectiv un an, pentru realizarea unui proiect de investiții, și 5 ani după punerea în funcțiune a investiției.

În continuare, pentru a întări cele afirmate anterior, vom reda într-un exemplu influența acordării de subvenții asupra contului de profit și pierderi ale unei societăți comerciale. În exemplul redat s-a plecat de la situația existentă în anul de referință (an - 1), s-a considerat anul 0 ca perioadă de realizare a investiției, iar anii 1-5 sunt ani de exploatare. S-a presupus realizarea unei investiții în suma de 1.600.000 lei din care partea subvenționată reprezintă 67%, respectiv 1.075.000 lei. Din proiecția contului de profit și pierderi se observă influența directă a subvenției în înregistrarea de venituri din subvenții pentru investiții (rd. 3), precum și creșterea semnificativă a cifrei de afaceri (rd. 1) din anul 1.

Din proiecția prezentată mai sus se observă dubla influență a subvenției acordate. Influența directă rezultă din înregistrarea de venituri din subvenții aferente amortizării (rd. 3, Tabel 1), care în cazul nostru reprezintă 69% din amortizarea investiției. Procentul de 69% reprezintă cota de subvenționare aferentă proiectului implementat. Influența indirectă se regăsește în creșterea C.A. (rd. 1, Tabel 2) începând din primul an de la finalizarea investiției. În cazul nostru, această creștere este de circa 15% în primul an de la punerea în funcțiune și de 5% în următorii 3 ani până la atingerea parametrilor proiectați.

Tabel 2: Influența subvențiilor pentru investiții asupra contului de profit și pierderi

	Categoria	An -1	An 0	An 1	An 2	An 3	An 4	An 5
1.	Cifra de afaceri	4.620.567	4.620.567	5.334.124	5.582.670	5.846.444	6.086.144	6.267.289
2.	Alte venituri din exploatare	4.210	4.210	4.210	4.210	4.210	4.210	4.210
3.	Venituri din subvenții pentru investiții aferente amortizării*	0	0	117.736	117.736	117.736	117.736	117.736
4.	Venituri din exploatare: (1+2+3)	4.624.777	4.624.777	5.456.070	5.704.617	5.968.391	6.208.090	6.389.235
5.	Cheltuieli materiale – total	2.514.388	2.514.388	2.885.438	3.014.682	3.151.844	3.276.488	3.370.684
6.	Cheltuieli cu personalul – total	473.596	616.443	618.538	620.656	666.155	712.155	
7.	Cheltuieli cu amortizările și provizioanele	105.294	275.926	275.926	275.926	275.926	275.926	
8.	Cheltuieli privind prestațiile externe	588.577	606.416	612.630	619.224	625.216	629.745	
9.	Cheltuieli cu impozite, taxe etc.	18.792	18.792	18.792	18.792	18.792	18.792	
10.	Alte cheltuieli de exploatare	23.664	34.367	38.096	42.052	45.648	48.365	
11.	Cheltuieli pentru exploatare: (6+7+8+9+10)	3.724.311	4.437.383	4.578.664	4.728.495	4.908.226	5.055.666	
12.	Rezultatul din exploatare: (5-11)	900.466	1.018.688	1.125.953	1.239.896	1.299.864	1.333.569	
13.	EBITDA	1.005.760	1.176.878	1.284.143	1.398.086	1.458.054	1.491.759	
14.	Venituri financiare – total	6.931	8.001	8.374	8.770	9.129	9.401	
15.	Cheltuieli financiare - total	72.516	84.512	66.411	48.455	29.990	14.082	
16.	Rezultatul financiar: (14-17)	-65.586	-76.511	-58.037	-39.686	-20.861	-4.681	
17.	Rezultatul brut (12+13-14+18)	834.880	942.177	1.067.916	1.200.210	1.279.003	1.328.888	
18.	Impozitul pe profit / venit	133.581	150.748	170.867	192.034	204.641	212.622	
19.	Rezultatul net al exercițiului financiar (17-18)	701.299	791.429	897.050	1.008.176	1.074.363	1.116.266	

Dacă influența la nivelul Contului de profit și pierdere a subvențiilor acordate este temporizată de durata și regimul de amortizare a investițiilor realizate, la nivelul Bilanțului întreprinderii, influența este directă și la nivelul întregii valori după cum se va vedea mai jos.

$$I = C_{tb} + S$$

$$I = I * C_{ctb} + I * C_{ts}$$

$$I = (I * C_{C_{pr}} + Inv * C_{C_i}) + I * C_{C_s}$$

$$C_{tb} = C_{pr} + C_i$$

unde: I – investiția; C_{tb} – contribuție; S – subvenția; C_{pr} – capitaluri proprii; C_i – capitaluri împrumutate; $C_{C_{pr}}$ – cota de capital propriu; C_{C_i} – cota de capital împrumutat; C_{C_s} – cota de subvenționare; C_{tb} – contribuția, cota de contribuție proprie.

Pornind de la relația: $A = P$ Detaliind Activul și Pasivul obținem: $A_i + A_c + Ch_{avs} = C_{pr} + D + V_{avs}$

În urma efectuării investiției relația de mai sus devine

La nivelul Activului $(A_{io} + I) + A_c + Ch_{avs} = C_p + D + V_{avs}$

La nivelul Pasivului $(A_{io} + I) + A_c + Ch_{avans} = (C_{p_0} + I * C_{C_{pr}}) + (D_0 + Inv * C_{C_i}) + (V_{avs0} + I * C_{C_s})$
 $\{A_{io} + (C_{tb} + Subv)\} + A_c + Ch_{avs} = (C_{p_0} + I * C_{C_{pr}}) + (D_0 + I * C_{C_i}) + (V_{avs0} + Subv)$

unde: A_i – active imobilizate; A_{io} – active imobilizate în perioada anterioară; A_c – active circulante; A_{c0} – active circulante în perioada anterioară; D – datorii; D_0 – datorii în perioada anterioară; Ch_{avs} – cheltuieli în avans; Ch_{avs0} – cheltuieli în avans în perioada anterioară; V_{avs} – venituri în avans; V_{avs0} – venituri în avans în perioada anterioară.

Din cele de mai sus rezultă că la nivelul Activului influența se regăsește doar în capitolul de Active imobilizate, iar în Pasiv această influență se poate regăsi asupra tuturor capitolului de Pasiv, în funcție de politica de subvenționare adoptată și efectul de antrenare urmărit. Ne referim aici în speță la cota de subvenționare, respectiv, de contribuție proprie avută în vedere de autoritatea finanțatoare. La nivelul Activului, politicile de subvenționare se regăsesc în structura investiției respective Active imobilizate corporale și necorporale, respectiv în raportul dintre bunurile tangibile și intangibile achiziționate, în ponderea echipamentelor în total investiție. Pornind la exemplul nostru, ipotetic, s-a realizat proiecția bilanțului sintetic prezentată mai jos:

Tabel 3: Bilanț sintetic previzionat

	Anul -1 (2008)	Anul 0 (implem.)	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5
A Active imobilizate - nete (1+2)	651.402	2.046.949	2.488.759	2.930.569	3.522.379	4.146.452	4.870.526
1. Stocuri	503.158	688.112	712.571	779.718	916.668	1.034.702	1.108.846
2. Creanțe	426.975	682.929	757.109	779.817	788.790	798.402	912.633
3. Investiții TS	601.400	589.372	577.585	566.033	554.712	543.618	532.746
4. Casa și conturi la bănci	57.960	244.830	369.247	500.504	569.429	607.835	663.368
B Total active circulante (1+2+3+4)	1.589.493	1.615.871	1.838.926	2.060.038	2.274.887	2.440.938	2.684.847
C Cheltuieli în avans	55.522	56.296	65.942	69.846	73.963	77.814	80.965
TOTAL ACTIV (I+II)	2.296.417	3.719.117	4.393.627	5.060.454	5.871.229	6.665.204	7.636.338
D Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă de până la un an	786.797	797.769	934.461	989.787	1.118.123	1.102.689	1.317.341
G Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă mai mare de un an	321.964	356.454	362.593	375.233	381.226	450.410	589.737
H Provizioane	23.433	23.760	27.831	29.479	31.216	32.841	34.171
I Venituri în avans	6.027	1.081.111	964.422	847.109	729.820	612.501	495.107
- d.c.: subvenții pentru investiții	0	1.075.000	957.264	839.527	721.791	604.055	486.318
1. Capital social	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
2. Rezultatul exercițiului financiar	721.318	701.299	791.429	897.050	1.008.176	1.074.363	1.116.266
3. Rezerve + rezultat reportat	434.878	756.723	1.310.891	1.919.796	2.600.669	3.390.400	4.081.715
J Total capitaluri proprii (1+2+3)	1.158.196	1.460.022	2.104.320	2.818.846	3.610.845	4.466.763	5.199.981
TOTAL PASIV	2.296.417	3.719.116	4.393.627	5.060.454	5.871.229	6.665.204	7.636.337

După cum se poate observa din proiecție, la nivelul activului influența subvențiilor se regăsește în creșterea activelor imobilizate (rd A, Tabel 3) prin înregistrarea valorii investiției realizate în anul 0, anul implementării proiectului. Subvenția ca atare se regăsește în pasivul bilanțului la poziția venituri în avans (rd. I, Tabel 3), înregistrată, de asemenea, în anul 0 și care în anii următori se diminuează pe măsura amortizării investiției și a trecerii pe venituri a subvenției. Influențe asupra solvabilității întreprinderii calculată după formula:

$$\text{Solvabilitate}(S) = C_{pr}/P$$

$$\{A_{i0} + (C_{tb} + \text{Subv})\} + A_c + Ch_{avs} = (C_{pr0} + I * Ct_{Cpr}) + (D_0 + I * Ct_{Ci}) + (V_{avs0} + \text{Subv})$$

$$\text{Solvabilitate} = \frac{Cp0 + Inv * Ccap\text{ propriu}}{(Cp0 + Inv * Ccap\text{ propriu}) + (DO + Inv * Ccap\text{ împr}) + (V\text{ în avans})}$$

$$\text{Grad de îndatorare}(G_i) = \frac{Dt}{P} = \frac{DO + Inv * Ccap\text{ împr}}{(Cp0 + Inv * Ccap\text{ propriu}) + (DO + Inv * Ccap\text{ împr}) + (V\text{ în avans})}$$

În Tabelul 4 este redată evoluția indicatorilor amintiți mai sus calculați pentru situația ipotetică a societății la care ne-am referit:

Tabel 4: Indicatori

	Anul 1	Anul 0	Anul 3	Anul 5
Fondul de rulment (Pasive TL-A.imobilizate)	858.218	874.398	1.230.728	1.448.470
Lichiditate curentă (Lc=Ac/Dts%)	202,0%	202,5%	203,5%	203,8%
Solvabilitate patrimonială (Sp=Cp/P%)	50,4%	39,3%	61,5%	68,1%
Rata profit net (Rf=Pn/ C.A.%)	15,6%	15,2%	16,9%	17,5%
Gradul de îndatorare generală (Gi=Dt/P%)	48,3%	31,0%	25,5%	25,0%
Grad de acoperire a cheltuielilor de exploatare (Gaex=Vn.ex/Ch.ex%)	125,8%	124,2%	126,2%	126,4%
Anul -1 referință; Anul 0 de implementare; Anul 3 după finalizare; Anul 5 după finalizare				

Se observă că influența asupra lichidității curente este neutră, solvabilitatea înregistrează o scădere în anul 0 al realizării investiției pe seama creșterii pasivelor totale urmare a înregistrării subvențiilor primite, după care înregistrează o revenire pe măsura creșterii solvabilității. Rata profitului net, înregistrează o tendință de creștere cu excepția anului 0 unde apare o ușoară tendință de scădere ca urmare a efortului investițional. Gradul de îndatorare indică o tendință de scădere pe seama creșterii pasivelor totale.

Cerințele autorității finanțatoare, referitor la politici de subvenționare se regăsesc în criteriile de eligibilitate și de selectare a proiectelor, respectiv gradul de creștere a C.A. într-un anumit interval de timp, nivelul minim sau maxim al rentabilității proiectului,

numărul de locuri de muncă nou create, structura investiției (ponderea costurilor pentru know-how licențe în total costuri, ponderea investițiilor în echipamente în total investiție), ponderea subvenției în totalul investiției și natura investiției (dezvoltare tehnologică, protecția mediului, eficiență energetică, dezvoltare I.T.).

Tabel 5: Subvenții pentru investiții

Categoria		Fără subvenții	Cu subvenții
1.	Cifra de afaceri	4.620.567	4.690.567
	(+ Venituri din subvenții aferente cifrei de afaceri		70.000)
2.	Alte venituri din exploatare	4.210	4.210
3.	Venituri din subvenții pentru investiții aferente amortizării		
4.	Venituri din exploatare: (1+2+3)	4.624.777	4.694.777
5.	Cheltuieli materiale – total	2.514.388	2.494.388
	(- subvenții aferente cheltuielilor materiale		-20.000)
6.	Cheltuieli cu personalul – total	425.980	415.980
	(- subvenții aferente cheltuielilor de personal		-10.000)
7.	Cheltuieli cu amortizările și provizioanele	105.294	105.294
8.	Cheltuieli privind prestațiile externe	588.577	588.577
9.	Cheltuieli cu impozite, taxe și vărsăminte asimilate	18.792	18.792
10.	Alte cheltuieli de exploatare	23.664	23.664
11.	Cheltuieli pentru exploatare: (6+7+8+9+10)	3.676.695	3.646.695
12.	Rezultatul din exploatare: (5-11)	948.082	1.048.082
13.	EBITDA	1.053.376	1.083.376
14.	Venituri financiare – total	6.931	6.931
15.	Cheltuieli financiare – total	44.000	44.000
16.	Rezultatul financiar: (14-17)	-37.069	-37.069
17.	Rezultatul brut (12+13-14+18)	911.013	1.011.012
18.	Impozitul pe profit/venit	145.762	161.762
19.	Rezultatul net al exercitiului financiar (17-18)	765.251	849.250
20.	Rata profitului net (Pn/C.A.)	16,6%	18,4%

A1.2. Subvenții de exploatare. Sunt subvenții aferente veniturilor cu două modalități principale de acordare: **a.** prin compensarea parțială a valorii unor categorii de cheltuieli, și regăsim aici subvenții pentru diverse materii prime, pentru combustibili, pentru energie electrică sau gaze naturale, pentru cheltuieli de personal – angajare de absolvenți, șomeri, persoane cu handicap; **b.** prin înregistrarea de venituri suplimentare din subvenționarea producției (a producției de cărbune, de energie regenerabilă, a hectarelor agricole lucrate, a cantității de lapte produse etc. Acordarea acestor tipuri de subvenții produc efect direct asupra contului de profit și pierdere, pe măsura consumului de bunuri subvenționate (reducerea costurilor) sau pe măsura realizării producției subvenționate (creșterea veniturilor).

Pentru ilustrare revenim la exemplul nostru considerând că, întreprinderea obține subvenții atât aferente cifrei de afaceri – 70.000 lei (rd. 1 – se observă majorarea cifrei de afaceri cu veniturile din subvenții), cât și aferente diferitelor categorii de cheltuieli – în cazul nostru cheltuieli materiale (20.000 lei) și de personal (10.000 lei). Acestea din urmă, determină o scădere a cheltuielilor care sunt subvenționate. Efectul asupra situației economico-financiare a întreprinderii, se reflectă în evoluția pozitivă a indicatorilor de rentabilitate, de exemplu rata profitului (rd. 20).

Tabel 6: Subvenții de exploatare

Categorია		Fără Subvenție	Cu subvenție
1.	Cifra de afaceri	4.620.567	4.620.567
2.	Alte venituri din exploatare	4.210	4.210
3.	Venituri din subvenții pentru investiții aferente amortizării *		
4.	Venituri din exploatare: (1+2+3)	4.624.777	4.624.777
5.	Cheltuieli materiale – total	2.514.388	2.514.388
6.	Cheltuieli cu personalul – total	425.980	425.980
7.	Cheltuieli cu amortizările și provizioanele	105.294	105.294
8.	Cheltuieli privind prestațiile externe	588.577	588.577
9.	Cheltuieli cu impozite, taxe și vărsăminte asimilate	18.792	18.792
10.	Alte cheltuieli de exploatare	23.664	23.664
11.	Cheltuieli pentru exploatare: (6+7+8+9+10)	3.676.695	3.676.695
12.	Rezultatul din exploatare: (5-11)	948.082	948.082
13.	EBITDA	1.053.376	1.053.376
14.	Venituri financiare – total	6.931	6.931
15.	Cheltuieli financiare (15.1-15.2) – total	44.000	28.600
15.1.	- Dobânzi calculate	44.000	44.000
15.2.	- Venituri din subvenții pentru dobândă		15.400
16.	Rezultatul financiar: (14-17)	-37.069	-21.669
17.	Rezultatul brut (12+13-14+18)	911.012	926.412
18.	Impozitul pe profit/venit	145.762	148.226
19.	Rezultatul net al exercițiului financiar (17-18)	765.250	778.186
20.	Rata profitului net (Pn/C.A.)	16,5%	16,8%

A1.3. Subvenționarea dobânzii. Ca instrument, are două modalități principale de acordare respectiv credite cu dobândă subvenționată, sau bonificații de dobândă pentru credite accesate de întreprindere în anumite scopuri (investiții, respectiv finanțarea activității curente). În cazul primei situații, analizând C.P.P. (contul de profit și pierderi) la întreprindere, subvenția nu se regăsește în mod distinct sau direct, dobânda subvenționată fiind înregistrată ca atare în contabilitatea întreprinderii respectiv la nivelul diminuat al acesteia. În schimb, în cazul celei de-a doua, bonificația se evidențiază ca și venit din subvenții pentru dobânzi. Rolul creditelor cu dobânda

subvenționată, este de a stimula dezvoltarea anumitor activități sau realizarea unor investiții, pe de altă parte rolul bonificațiilor de dobândă constă în a asigura un anumit nivel de profitabilitate în anumite sectoare de activitate vizate de politica de subvenționare respectivă, de exemplu, stimularea activității pentru export. Legat de influența C.P.P. și a bilanțului întreprinderii, creditele cu dobândă subvenționată creează efecte asupra situației patrimoniale drept urmare a investițiilor efectuate, în timp ce la nivelul C.P.P. se regăsește indirect, în rezultatul financiar. Bonificațiile de dobândă, creează un efect în primul rând asupra C.P.P., prin Venituri din Bonificații înregistrate, patrimoniul întreprinderii nefiind influențat în mod direct.

Tabel 7: Subvenționarea dobânzii

		Fără subvenție	Cu subvenție
A	Active imobilizate - nete (1-2)	651.402	651.402
1.	Stocuri	503.158	503.158
2.	Creanțe	426.975	426.975
3.	Investiții TS	601.400	601.400
4.	Casa și conturi la bănci	101.893	101.893
B	Total active circulante (1+2+3+4)	1.633.426	1.633.426
C	Cheltuieli în avans	55.522	55.522
	TOTAL ACTIV (I+II)	2.340.350	2.340.350
D	Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă de până la un an	786.797	686.797
G	Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă mai mare de un an	321.964	321.964
H	Provizioane	23.433	23.433
I	Venituri în avans	6.027	6.027
	- d.c.: subvenții pentru investiții	0	0
1.	Capital social	2.000	2.000
2.	Rezultatul exercițiului financiar	765.251	765.251
3.	Rezerve + rezultat reportat	434.878	534.878
J	Total capitaluri proprii (1+2+3)	1.202.129	1.302.129
	TOTAL PASIV	2.340.350	2.340.350

Din exemplul prezentat, rezultă în mod evident influența directă asupra rezultatelor financiare ca urmare a diminuării cheltuielilor financiare. Acordarea acestor subvenții, nu produce modificări la nivelul bilanțului decât în măsura creșterii rezultatului financiar net. Asupra indicatorilor financiari influența se regăsește asupra ratei profitului net, care în exemplul nostru crește de la 16,5% la 16,8%.

A2. Scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale. Face parte din categoria subvențiilor aferente veniturilor fiind acordate în două forme principale: **a.** scutiri și reduceri privind obligațiile fiscale restante, **b.** respectiv scutiri la plata impozitului reinvestit.

Tabel 8: Scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale I

Denumire indicator	Fără subvenție	Cu subvenție	
Fondul de rulment (Pasive TL-A.imobilizate)	902.151	1.002.151	↗
Lichiditate curentă (Lc=Ac/Dts%)	207,6%	237,8%	↗
Solvabilitate patrimonială (Sp=Cp/P%)	51,4%	55,6%	↗
Rata profit net (Rf=Pn/C.A.%)	16,6%	16,6%	→
Gradul de îndatorare generală (Gi=Dt/P%)	47,4%	43,1%	↘

Prima formă de acordare, a reprezentat o soluție de redresare a situației economice a întreprinderilor aflate în dificultate care înregistrau obligații fiscale restante și s-a practicat mai ales în relația cu întreprinderile aflate în proprietatea statului. Efectul acestora la nivelul bilanțului se regăsește în scăderea datoriilor fiscale. A doua formă de aplicare are efect asupra bilanțului prin creșterea activelor imobilizate, precum și scăderea datoriilor către buget. Asupra contului de profit și pierdere, operațiunea produce un efect direct – prin diminuarea cheltuielii cu impozitul pe profit datorat, și unul indirect – prin creșterea cifrei de afaceri ca urmare a investițiilor productive efectuate. Prin acest efect indirect, a doua formă de acordare are caracter stimulat, conducând la dezvoltarea întreprinderii.

$$\text{Investiția} = \text{Pr.}_{\text{Reinvestit}} + \text{Alte surse}_{\text{atrase și împrumutate}}$$

$$\text{Subvenția} = \text{Pr.}_{\text{Reinvestit}} * \text{Cota}_{\text{de imp. Pe Profit}}$$

Tabel 9: Scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale II

	Fără scutire	Cu scutire	Anul 1
A Active imobilizate - nete (1-2)	651.402	751.402	713.832
1. Stocuri	503.158	503.158	553.474
2. Creanțe	426.975	426.975	469.673
3. Investiții TS	601.400	601.400	589.372
4. Casa și conturi la bănci	101.893	67.893	369.247
B Total active circulante (1+2+3+4)	1.633.426	1.599.426	1.981.765
C Cheltuieli în avans	55.522	55.522	65.942
TOTAL ACTIV (I+II)	2.340.350	2.406.350	2.761.539
D Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă de până la un an	786.797	836.797	865.477
G Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă mai mare de un an	321.964	321.964	271.964
H Provizioane	23.433	23.433	27.831
I Venituri în avans	6.027	6.027	7.158

		Fără scutire	Cu scutire	Anul 1
	- d.c.: subvenții pentru investiții	0	0	0
1.	Capital social	2.000	2.000	2.000
2.	Rezultatul exercițiului financiar	765.251	781.251	851.119
3.	Rezerve + rezultat reportat	434.878	434.878	735.990
J	Total capitaluri proprii (1+2+3)	1.202.129	1.218.129	1.589.109
	TOTAL PASIV	2.340.350	2.406.350	2.761.539

La nivelul indicatorilor economico-financiari prima formă de acordare a subvențiilor conduce nemijlocit la îmbunătățirea acestora atât sub aspectul lichidității cât mai ales asupra gradului de îndatorare, pe când cea de-a doua formă nu conduce la o îmbunătățire a acestora decât în măsura efectelor investițiilor realizate, iar pe perioada realizării investițiilor poate conduce chiar la o ușoară deteriorare urmare a efortului investițional.

Pentru ilustrare revenim la exemplul nostru, la care aplicăm pentru început prima formă de acordare a subvenției, considerându-se că s-a acordat întreprinderii o scutire de la plata impozitului pe profit și a majorărilor de întârziere aferente de 100.000 lei. Conform uzanțelor din perioada în care au fost acordate astfel de scutiri, cu aceste sume erau afectate rezervele întreprinderii.

Tabel 10: Scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale III

		An n Fără scutire	An n Cu scutire	An n+1
1.	Cifra de afaceri	4.620.567	4.620.567	5.082.623
2.	Alte venituri din exploatare	4.210	4.210	4.210
3.	Venituri din subvenții pentru investiții aferente amortizării			
4.	Venituri din exploatare: (1+2+3)	4.624.777	4.624.777	5.086.833
5.	Cheltuieli materiale – total	2.514.388	2.514.388	2.765.827
6.	Cheltuieli cu personalul – total	425.980	425.980	468.578
7.	Cheltuieli cu amortizările și provizioanele	105.294	105.294	110.559
8.	Cheltuieli privind prestațiile externe	588.577	588.577	647.435
9.	Cheltuielilor cu impozite etc.	18.792	18.792	18.792
10.	Alte cheltuieli de exploatare	23.664	23.664	26.030
11.	Cheltuieli pentru exploatare: (6+7+8+9+10)	3.676.695	3.676.695	4.037.221
12.	Rezultatul din exploatare: (5-11)	948.082	948.082	1.049.613
13.	EBITDA	1.053.376	1.053.376	1.160.171
14.	Venituri financiare – total	6.931	6.931	7.624
15.	Cheltuieli financiare – total	44.000	44.000	44.000
16.	Rezultatul financiar: (14-17)	-37.069	-37.069	-36.376
17.	Rezultatul brut (12+13-14+18)	911.013	911.012	1.013.237
18.	Impozitul pe profit/venit	145.762	129.762	162.118
19.	Rezultatul net al exercițiului financiar (17-18)	765.251	781.250	851.119

Efectele se regăsesc exclusiv la nivelul bilanțului întreprinderii prin modificarea structurii pasivului. Efectul pozitiv asupra situației economice a întreprinderii este evident, așa cum rezultă și din tabelul alăturat. Exemplificăm în continuare, aplicarea scutirii de impozit pentru profitul reinvestit luând în calcul realizarea unei investiții în suma de 100.000 lei, pe seama profitului reinvestit.

Prin urmare, în bilanț regăsim o creștere a activelor imobilizate, precum și o creștere a profitului net (pe seama reducerii cheltuielilor cu impozitul pe profit). Ca efecte secundare, puse pe seama efortului investițional, putem avea o reducere a disponibilităților bănești și de asemenea o majorare temporară a datoriilor pe termen scurt pentru compensarea ieșirilor de lichidități. La nivelul contului de profit și pierdere se poate observa efectul dublu produs, respectiv efectul direct de reducere a cheltuielilor cu impozitul pe profit, și creșterea cifrei de afaceri pe seama investițiilor realizate.

Tabel 11: Scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale IV

Denumire indicator/Perioada	Fără scutire	Cu scutire		Anul 1 după	
Fondul de rulment (Pasive TL-A.imobilizate)	902.151	818.151	↘	1.182.230	↗
Lichiditate curentă (Lc=Ac/Dts%)	207,6%	191,1%	↘	229,0%	↗
Solvabilitate patrimonială (Sp=Cp/P%)	51,4%	50,6%	↘	57,5%	↗
Rata profit net (Rf=Pn/C.A. %)	16,6%	16,9%	↗	16,7%	↘
Gradul de îndatorare generală (Gi=Dt/P%)	47,4%	48,2%	↗	41,2%	↘

Indicatorii economico-financiar pot înregistra evoluții oscilante, respectiv efortul investițional poate produce temporar o diminuare a nivelului unor indicatori, ulterior, după punerea în funcțiune a investițiilor realizate, rezultând un trend pozitiv.

B1. Participarea cu capital a statului. Și în acest caz putem discuta de două forme principale de intervenție, respectiv participarea propriu-zisă prin majorarea capitalului prin aport în numerar, și cea de-a doua fiind conversia datoriilor către bugetul de stat în acțiuni.

Tabel 12: Participarea cu capital a statului I

		Fără subvenție	Cu subvenție
A	Active imobilizate - nete (1-2)	651.402	651.402
1.	Stocuri	503.158	503.158
2.	Creanțe	426.975	426.975
3.	Investiții TS	601.400	601.400
4.	Casa și conturi la bănci	57.960	57.960
B	Total A circulante (1+2+3+4)	1.589.493	1.589.493
C	Cheltuieli în avans	55.522	55.522
	TOTAL ACTIV (I+II)	2.296.417	2.296.417

		Fără subvenție	Cu subvenție
D	Datorii până la un an	786.797	686.797
G	Datorii mai mari de un an	321.964	321.964
H	Provizioane	23.433	23.433
I	Venituri în avans	6.027	6.027
	- d.c.: subvenții pentru investiții	0	0
1.	Capital social	2.000	102.000
2.	Rezultatul exercițiului financiar	721.318	721.318
3.	Rezerve + rezultat reportat	434.878	434.878
J	Total capitaluri proprii (1+2+3)	1.158.196	1.258.196
	TOTAL PASIV	2.296.417	2.296.417

Cea de-a doua era practică mai ales la societățile care urmau să se privatizeze. Aplicarea celor două forme de utilizare a instrumentului de subvenționare, produce efecte diferite asupra bilanțului întreprinderii, respectiv, în prima situație avem efect atât asupra Activului și Pasivului bilanțier, pe când în cea de-a doua situație efectul este doar în Pasivul bilanțului.

Tabel 13: Participarea cu capital a statului II

Denumire indicator/Perioada	Fără subvenție	Cu subvenție	
Fondul de rulment (Pasive TL-A.imobilizate)	858.218	958.218	↗
Lichiditate curentă (Lc=Ac/Dts%)	202,0%	231,4%	↗
Solvabilitate patrimonială (Sp=Cp/P%)	50,4%	54,8%	↗
Rata profit net (Rf=Pn/C.A.%)	15,6%	15,6%	→
Gradul de îndatorare generală (Gi=Dt/P%)	48,3%	43,9%	↘

B1.1. Situația conversiei obligațiilor fiscale în acțiuni. Pentru ilustrarea efectelor în cazul exemplului nostru, s-a procedat la conversia în acțiuni a unei sume de 100.000 lei, sumă cu care au fost diminuate datoriile pe termen scurt (rd. D) și s-a majorat capitalul social (rd. J.1). în urma operațiunii totalul activului și pasivului nu s-a modificat. În schimb modificarea structurii pasivului a produs o îmbunătățire a indicatorilor economico-financiară după cum se poate observa în Tabelul 14.

Tabel 14: Conversia obligațiilor fiscale în acțiuni

		Fără subvenție	Cu subvenție
A	Active imobilizate - nete (1-2)	651.402	701.402
1.	Stocuri	503.158	503.158
2.	Creanțe	426.975	426.975
3.	Investiții TS	601.400	601.400
4.	Casa și conturi la bănci	57.960	107.960

		Fără subvenție	Cu subvenție
B	Total A circulante (1+2+3+4)	1.589.493	1.689.493
C	Cheltuieli în avans	55.522	55.522
	TOTAL ACTIV (I+II)	2.296.417	2.396.417
D	Datorii până la un an	786.797	786.797
G	Datorii mai mari de un an	321.964	321.964
H	Provizioane	23.433	23.433
I	Venituri în avans	6.027	6.027
	- d.c.: subvenții pentru investiții	0	0
1.	Capital social	2.000	102.000
2.	Rezultatul exercițiului financiar	721.318	721.318
3.	Rezerve + rezultat reportat	434.878	434.878
J	Total capitaluri proprii (1+2+3)	1.158.196	1.258.196
	TOTAL PASIV	2.296.417	2.396.417

B1.2. În cea de-a doua situație, respectiv **majorarea propriu-zisă a capitalului cu aport de numerar sau în natură**, asistăm la o creștere a activelor și pasivelor totale, cu suma corespunzătoare majorării. În exemplul nostru s-a majorat capitalul social cu suma de 100.000 lei, din care 50.000 lei reprezintă aport în numerar și 50.000 lei reprezintă aport în natură, respectiv imobilizări corporale. În ce privește efectul produs asupra indicatorilor economici, acesta este în mare parte similar cazului anterior:

Tabel 15: Majorarea capitalului cu aport de numerar sau în natură

Denumire indicator/Perioada	Fără subvenție		Cu subvenție	
Fondul de rulment (Pasive TL-A.imobilizate)	858.218		958.218	↗
Lichiditate curentă (Lc=Ac/Dts%)	202,0%		214,7%	↗
Solvabilitate patrimonială (Sp=Cp/P%)	50,4%		52,5%	↗
Rata profit net (Rf=Pn/C.A.%)	15,6%		15,6%	→
Gradul de îndatorare generală (Gi=Dt/P%)	48,3%		46,3%	↘

C1. Garanția de stat. Garanția de stat reprezintă angajamentul asumat în contul și în numele statului de către guvern prin Ministerul Finanțelor Publice în calitate de garant, de a plăti la scadență obligațiile scadente ale garantului în condițiile Legii nr. 313/2004 a datoriei publice. Documentul care atestă garanția de stat este scrisoarea de garanție. Acordarea garanțiilor de stat către agenții economici se face prin intermediul băncii de import export a României Exim-Bank, care are rol operațional și de analiză. La nivelul întreprinderii, efectul direct al garanțiilor obținute este facilitarea accesului la împrumuturile bancare destinate realizării proiectelor și activităților în domenii prioritare de către stat.

Având în vedere că finanțările accesate în baza acestor garanții vizează atât realizarea de investiții, cât și finanțarea activității curente din anumite domenii de activitate

efectele produse la nivelul întreprinderilor sunt direct legate de destinația acestora. În economia întreprinderii, aceste garanții nu se regăsesc în mod nemijlocit în patrimoniul lor, ele fiind evidențiate în conturi în afara bilanțului însă prin împrumuturile facilitate de acestea, efectele lor devin evidente.

Concluzii

Analizând modelele politicii de subvenționare a economiei întreprinderii din perspectiva principalelor instrumente ale politicii de subvenționare, au fost identificate ca și principale instrumente de subvenționare: subvențiile, alocațiile, subvenționarea dobânzii; scutirile și reducerea la plata obligațiilor fiscale; participarea cu capital a statului; scutiri de dobândă la creditele bugetare; scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente; acordarea de garanții de stat.

Subvențiile pentru investiții influențează bilanțul, prin creșterea activelor imobilizate și a veniturilor în avans. De asemenea, acest tip de subvenție modifică contul de profit și pierdere prin creșterea veniturilor din subvenții plus creșterea cifrei de afaceri. Lichiditatea se menține constantă, în timp ce solvabilitatea scade ca urmare a creșterii activelor imobilizate, gradul de îndatorare scade ca urmare a creșterii pasivelor pe seama veniturilor în avans. Rata rentabilității financiare crește datorită înregistrării de venituri din subvenții.

În cazul **subvențiilor din exploatare și subvențiilor din dobânzi**, toate elementele menționate mai sus rămân constante, cu excepția creșterii contului de profit și pierdere, ratei rentabilității financiare, ca urmare a diminuării anumitor categorii de cheltuieli din exploatare pe seama subvențiilor primite.

Abordând instrumentul de subvenționare **scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale și scutiri și reduceri privind obligațiile fiscale restante și majorări de întârziere** observăm o creștere a lichidității întreprinderii pe seama scăderii datoriilor curente cu obligațiile scutite. Pe seama scăderii datoriilor totale cu obligațiile anulate sau scutite la plată, are loc o scădere a gradului de îndatorare, toate celelalte elemente fiind constante.

În urma analizării **scutirii la plata impozitului pe profitul reinvestit**, constatăm modificarea bilanțului prin creșterea activelor imobilizate pe seama profitului reinvestit. Urmare a efortului investițional, poate avea loc o reducere a lichidității ca rezultat al diminuării disponibilităților bănești. De asemenea, datorită efortului investițional poate avea loc o reducere a solvabilității ca rezultat al creșterii activului total. Urmare a efortului investițional poate avea loc o creștere a gradului de îndatorare pe seama creșterii datoriilor pe termen scurt pentru compensarea ieșirilor de lichidități. Diminuarea cheltuielilor cu impozitul pe profit, determină creșterea profitului net, deci și a rentabilității financiare.

Precizăm faptul că, în ceea ce privește **conversia datoriilor în acțiuni** la nivelul bilanțului, are loc doar o modificare de structură a pasivului, în timp ce contul de profit și pierdere rămâne constant. Lichiditatea crește ca urmare a scăderii datoriilor

curente convertite în acțiuni. Solvabilitatea înregistrează aceeași tendință de creștere ca urmare a majorării de capital. Gradul de îndatorare scade, datorită scăderii datoriilor totale convertite în acțiuni, în timp ce rata rentabilității financiare scade urmare a majorării de capital.

În urma analizării **majorării prin aport se constată faptul că** bilanțul se modifică prin creșterea activelor și pasivelor urmare a majorării de capital, contul de profit și pierdere rămâne constant. Întrucât este posibilă o creștere în măsura creșterii activelor curente poate crește și lichiditatea. Ca urmare a creșterii capitalurilor proprii crește solvabilitatea. Urmare a majorării capitalului și a pasivului total scade gradul de îndatorare. Rata rentabilității financiare scade datorită majorării de capital.

Ultimul instrument de subvenționare **acordarea de garanții de stat** are toate elementele constante, cu excepția bilanțului, deoarece are loc o creștere a activului în măsura în care garanțiile sunt destinate accesării de finanțări.

Bibliografie:

1. Brander, J. și Spencer, B., 'Export Subsidies and International Market Share Rivalry', 1985, *Journal of International Economics*, no. 18, pp. 125-187.
2. Genser, B. și Haufler, A., 'On the Optimal Tax Policy Mix when Consumers and Firms Are Imperfectly Mobile', 1996, *FinanzArchiv*, no. 53, pp. 411-433.
3. Hayne, P., *Modul economic de gândire – mersul economiei de piață*, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1991.
4. Maddison, A., *Monitoring the World Economy*, Paris: OECD, 1995.
5. Mooij, R. și Nicodème, G., 'Corporate Tax Policy, Entrepreneurship and Incorporation in The EU', 2006, Economic Paper, no. 269, [Online] disponibil la http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication808_en.pdf, accesat în data de 13 aprilie 2010.
6. Nistor, I., *Teorie și practică în finanțarea întreprinderilor*, Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință, 2004.
7. Pulpanova, L., 'Trends in The Selected Government Expenditures by Function', 2006, [Online] disponibil la http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-NJ-06-011/EN/KS-NJ-06-011-EN.PDF, accesat în data de 25 aprilie 2010.